ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Η προσάρτηση της Ανατολικής από τη Δυτική Γερμανία, στις 3 Οκτώβρη 1990, μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, στις 9 Νοεμβρίου 1989, σηματοδότησε την καταστροφή των παραγωγικών υποδομών και την εξαφάνιση των κοινωνικών κατακτήσεων της ανατολικογερμανικής εργατικής τάξης.

Στις 9 Νοεμβρίου 1989 μέσ' από λαϊκές εξεγέρσεις πραγματοποιήθηκε η πτώση-κατάργηση του βερολινέζικου τείχους, που αποτέλεσε την αρχή του τέλους της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας (ΓΛΔ).

Στις 3 Οκτωβρίου 1990 πραγματοποιήθηκε η «επανένωση» κατ' ευφημισμόν της Δυτικής με την Ανατολική Γερμανία, στην κυριολεξία η προσάρτηση της δεύτερης από την πρώτη. Η προσάρτηση επιβεβαιώνεται απ' το γεγονός ότι η ΓΛΔ ούτε σε επίπεδο πολιτικής κορυφής ούτε σε επίπεδο κοινωνίας είχε ουσιαστική συμμετοχή στον προσδιορισμό του χαρακτήρα του νέου κράτους και της νέας κοινωνίας, τουλάχιστον για ένα μεταβατικό διάστημα. Η ΕΣΣΔ υπό τη σαθρή ηγεσία του Μ. Γκορμπατσόφ δεν επέδειξε τακτική μεγάλης δύναμης, όπως συνήθιζε στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, αφού η σοβιετική γραφειοκρατία είχε αποποιηθεί κάθε έννοια προλεταριακού διεθνισμού. Δεν απέτρεψε ούτε την ένταξη της ΓΛΔ στο ΝΑΤΟ, ενώ κανονικά θα έπρεπε να απαιτήσει την ουδετεροποίηση και αποστρατιωτικοποίηση της Γερμανίας (σύμφωνα εξάλλου με τη συμφωνία του Πότσδαμ το 1945), ώστε να μη διαταραχθεί αισθητά η ισορροπία των δύο μπλοκ. Αλλά η ΕΣΣΔ δεν εξασφάλισε ούτε εγγυήσεις για μη επέκταση του ΝΑΤΟ και της ΕΕ προς Ανατολάς, όπου τα καθεστώτα του υπαρκτού σοσιαλισμού έπνεαν τα λοίσθια. Ο φιλοπόλεμος ιμπεριαλισμός (με ηγεμόνα τις ΗΠΑ) άδραξε την ευκαιρία κι έθεσε υπό τη σκέπη του αυτές τις χώρες (τελευταίο παράδειγμα η Ουκρανία), τοποθετώντας μάλιστα συστοιχίες πυραύλων και δημιουργώντας πυρηνικό κλοιό πέριξ της ΕΣΣΔ. Ο ηθικός και πολιτικός εκφυλισμός της

τελευταίας ηγεσίας της ΕΣΣΔ (και όχι απλώς του Γκορμπατσόφ) κορυφώνεται σύμφωνα με νέα στοιχεία (Βήμα, 9/11), εφόσον αυτά ισχύουν, που εξηγούν την ακατανόητη υποχωρητικότητα της ΕΣΣΔ με την προσφορά απ' την ΟΔΓ του μυθώδους ποσού των 12 δισ. γερμανικών μάρκων! Η ηγεσία της ΓΛΔ εξάλλου, αποδυναμωμένη και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό από εχθρούς και φίλους, τυπικά συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις. Στην ουσία έγινε προσάρτηση. Η «συνένωση» προωθήθηκε όχι με διαπραγμάτευση ισότιμων κρατών αλλά με την επιβολή του νικητή επί του νικημένου. Η «συνένωση» πραγματοποιήθηκε με συμφωνία κορυφής των 4+2 (οι τέσσερεις δυνάμεις κατοχής του 1945 και οι δύο κυβερνήσεις) χωρίς λαϊκή επικύρωση (δημοψήφισμα, συντακτική συνέλευση, εκλογές). Δεν συμφωνήθηκε κάποιο ενδιάμεσο καθεστώς ή μεταβατικό διάστημα για την ομαλή προσαρμογή των κρατών και των οικονομιών. Η αναντίρρητη απόδειξη όμως της προσάρτησης είναι ότι εξαρχής και απολύτως επιβλήθηκε το πολιτικό καθεστώς της ΟΔΓ (ομοσπονδιακή αστική δημοκρατία), στην οποία προσαρτήθηκε ως απλό κρατίδιο η ΓΛΔ με μηδενισμό των θεσμών της, αλλά και το γεγονός της άμεσης και ολοκληρωτικής καπιταλιστικοποίησης της οικονομίας της, με διαβλητές διαδικασίες και καταστροφικές επιπτώσεις.

Ο καπιταλισμός κυριάρχησε παντού. Μέσα σε τέσσερα χρόνια μόλις η διαβόητη Τρόιχαντ (εταιρεία καταπιστευτικής διαχείρισης, τύπου ΤΑΙΠΕΔ) είχε κλείσει ή εκποιήσει 8.500 κρατικές επιχειρήσεις, ορισμένες εκ των οποίων, όπως ο όμιλος χημικής βιομηχανίας Λόιναβερκε, ήταν πραγματικοί κολοσσοί. Οι νέοι ιδιοκτήτες, με πλειοψηφούντες τους Δυτικογερμανούς αλλά και ουκ ολίγους ηγετικούς παράγοντες του γραφειοκρατικού καθεστώτος, αποκτούσαν την κυριότητα αυτών των επιχειρήσεων πληρώνοντας συμβολικά ποσά και σ' ορισμένες περιπτώσεις μηδενικά. Αυτό το εγχείρημα δικαίως χαρακτηρίστηκε η μεγαλύτερη απάτη στην ιστορία της Γερμανίας. Αν και η αξία των επιχειρήσεων ανερχόταν στο αστρονομικό ποσό των 600 δισ. μάρκων, η ιδιωτικοποίησή τους εκφυλίστηκε σε ξεπούλημα με ζημία 265 δισ. μάρκων. Το ποσό αυτό δεν κατέβαλαν βέβαια οι επιχειρηματίες αλλά οι εργαζόμενοι της Δυτικής και Ανατολικής Γερμανίας. Οι επιπτώσεις στο λαό της ΓΛΔ υπήρξαν οδυνηρές. Το ποσοστό ανεργίας την πρώτη δεκαετία ανήλθε στο 10%, ενώ εισήχθη στη ΓΛΔ και η πρωτόγνωρη για την κοινωνία αυτή ελαστική εργασία. Αλλά και σήμερα, παρά τη σημειωμένη ανάπτυξη, η ανεργία στην Ανατολική Γερμανία φτάνει το 10%, ενώ στη Δυτική το 6-7%. Το αποτέλεσμα είναι να συνεχίζεται η ερημοποίηση της Ανατολικής Γερμανίας, επειδή οι νεαροί κυρίως κάτοικοί της αναζητούν εργασία στη Δυτική Γερμανία. Το κράτος πρόνοιας (παιδεία, υγεία, ασφάλεια, εργασία) έχει συρρικνωθεί, όπως συνολικά συμβαίνει στις καπιταλιστικές χώρες. Παρά την ανάπτυξη, η Ανατολική Γερμανία είναι υποβαθμισμένη παραγωγικά, αφού κλάδοι υψηλής τεχνολογίας, όπως η έρευνα, παραμένουν κυρίως στη Δυτική Γερμανία, όπως και τα υπερσύγχρονα εργοστάσια παραγωγής

αυτοκινήτων και χημικών προϊόντων. Η ΓΛΔ είχε υπεροχή έναντι της Δ. Γερμανίας στην παραγωγικότητα της αγροτικής οικονομίας, στην εξόρυξη και στην παραγωγή ενέργειας.

Η υστέρηση της Ανατολικής Γερμανίας έναντι της Δυτικής, παρά την παρέλευση εικοσιπενταετίας και την έντονη ανάπτυξη της Γερμανίας, παραμένει σημαντική. Η απόδοση της οικονομίας της πρώτης έχει φτάσει στο 70% της δεύτερης. Στους μισθούς έχει φθάσει το 75%, στα εισοδήματα το 81%, ενώ στους δείκτες κοινωνικής πρόνοιας το 65%. Η εξομοίωση των δύο κοινωνιών και οικονομιών λιμνάζει τα τελευταία χρόνια και δεν υπάρχουν ενδείξεις πως αυτό θ' αλλάξει σύντομα, λαμβανομένου υπόψη ότι οι νέες υπερσύγχρονες πολυεθνικές και οι κλάδοι υψηλής τεχνολογίας προτιμούν τη Δυτική Γερμανία. Δεν είναι τυχαίο ότι, ενώ η «οσταλγία» (νοσταλγία της Ανατολής) έχει υποχωρήσει σε σχέση με την πρώτη δεκαετία, σε ορισμένους τομείς έχει ξαναφουντώσει. Το 75% δηλώνει ότι επιθυμεί την επιστροφή στα δεδομένα της Ανατολικής Γερμανίας σε ό,τι αφορά το σχολικό σύστημα, την ασφαλιστική κάλυψη και την ισότητα των φύλων (Βήμα, 9/11). Παρά την υστέρησή τους έναντι των Βέσις (Δυτικών) οι Όσις (Ανατολικοί) στον στρεβλό καταναλωτισμό που τους καλλιέργησε η Δύση (καπιταλισμός), με ευθύνη όμως της Ανατολής (υπαρκτός σοσιαλισμός), έχουν κάνει περισσότερα βήματα. Σήμερα διαθέτουν τουλάχιστον τρεις φορές περισσότερα παντελόνια τζιν κατά κεφαλήν απ' τους Δυτικογερμανούς... Κατά τα άλλα όμως, η συζήτηση για το κράτος πρόνοιας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας επανέρχεται συνεχώς στη δημοσιότητα. Οι δωρεάν κοινωνικές παροχές, όπως η υγεία, η παιδεία, η ασφάλιση, οι παιδικοί σταθμοί, τα δημόσια αγαθά (ηλεκτρισμός, νερό, συγκοινωνίες κ.ά.) αποτελούν μακρινό πλέον όνειρο για τους Ανατολικογερμανούς.

Ούτε αστική δημοκρατία ούτε εκμεταλλευτική γραφειοκρατία

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τη νοσταλγία για τον υπαρκτό σοσιαλισμό αντισταθμίζει και υπερκεράζει το γεγονός ότι το 96% τάσσεται υπέρ της πολιτικής ελευθερίας και της ελεύθερης διακίνησης στο εξωτερικό, που «εξασφαλίζει» η αστική δημοκρατία. Είναι γεγονός ότι, παρά τα πλήγματα που έχουν δεχτεί η νεοφιλελεύθερη οικονομία και η αστική δημοκρατία, διατηρούν την ικανότητα φενακισμού των συνειδήσεων, κυρίως με την αντιπαραβολή τους με το καθεστώς της εκμεταλλευτικής γραφειοκρατίας. Ιδιαίτερα στη Γερμανία η ανέγερση και λειτουργία του Τείχους του Βερολίνου αξιοποιήθηκε σαν ζωντανό σύμβολο του αυταρχισμού και της ανελευθερίας της ΛΔΓ και εξ αντιθέτου του δημοκρατισμού της ΟΔΓ του καπιταλιστικού «ελεύθερου κόσμου». Απ' τις ποικίλες στρεβλώσεις του σοσιαλισμού – κομμουνισμού που

χαλκεύει η αστική και μικροαστική ιδεολογία πιο συνηθισμένη είναι η ταύτισή του με τα γραφειοκρατικά εκμεταλλευτικά καθεστώτα και τον υπερτονισμό του ανελεύθερου χαρακτήρα τους, σε αντιδιαστολή με το «δημοκρατισμό» της καπιταλιστικής κοινωνίας. Ωστόσο, και οι δύο αυτοί εκμεταλλευτικοί τύποι κοινωνίας απ' τον εκμεταλλευτικό τους χαρακτήρα είναι εχθρικοί προς την ελευθερία και τη δημοκρατία. Η διαφορά τους έγκειται στο φαίνεσθαι και όχι στο είναι. Η γραφειοκρατική δικτατορία δεν αποδέχτηκε ποτέ τον τυπικό πολιτικό πλουραλισμό, τη στοιχειώδη πολιτική έκφραση των εκμεταλλευομένων. Απεναντίας, η καπιταλιστική δικτατορία εγκαθίδρυσε έναν ψευδοπλουραλισμό, που κυρίως μέσω του κοινοβουλευτικού κρετινισμού δημιουργεί αυταπάτες για το δικαίωμα / τη δυνατότητα ανατροπής του καπιταλισμού μέσω κοινοβουλευτικών διαδικασιών. Την αυταπάτη ενισχύει η δυνατότητα κατάκτησης δικαιωμάτων απ' το μαζικό κίνημα και αντικαθεστωτικά κόμματα με επαρκείς όμως θεσμικούς και μη θεσμικούς μηχανισμούς (π.χ. στρατιωτική δικτατορία) που θωρακίζουν το σύστημα.

Η αναφορά και μόνο στη μεθοδολογία «συνένωσης» αρκεί για να τεκμηριώσει τη δικτατορική υπόσταση του πολιτεύματος της ΟΔΓ. Δεν υπήρξε ένωση αλλά προσάρτηση. Καταργήθηκε η λαϊκή κυριαρχία στη ΛΔΓ. Ο λαός δεν εξέφρασε την ετυμηγορία του για την ένωση. Τα όργανα εξουσίας από πάνω ως κάτω καταργήθηκαν. Όλες οι επιχειρήσεις ιδιωτικοποιήθηκαν. Η βιομηχανική, τεχνολογική, επιστημονική οργάνωση του ανατολικού τμήματος καταστράφηκε. Η Ακαδημία Επιστημών διαλύθηκε. Τη διεύθυνση των πανεπιστημίων ανέλαβαν καθηγητές απ' τη Δύση. Τα μαρξιστικά βιβλία πετάχτηκαν στα σκουπίδια. Ό,τι θυμίζει ΛΔΓ, κομματικά κτήρια, μνημεία, αγάλματα, καταστρέφεται. Φασισμός και κομμουνισμός κηρύσσονται ομότιμοι εχθροί της ανθρωπότητας. Αλλά ακροδεξιές και νεοφασιστικές οργανώσεις ακμάζουν στην ΟΔΓ, ενώ το ΚΚΓ είναι εκτός νόμου. Η ανάδειξη αριστερού πρωθυπουργού στη Θουριγγία πρόσφατα προκάλεσε λυσσαλέες αντιδράσεις! Αυτή τη δημοκρατία ονειρεύονταν οι Ανατολικογερμανοί όταν γκρέμιζαν το Τείχος του Βερολίνου;

Πηγή: ΠΡΙΝ